

ραν», κάτωθεν τῆς ὁποίας διέρχονται κατὰ σειράν οἱ παῖκται, ὧν τὸν τελευταῖον ἐμποδίζουν ἐκάστοτε νὰ διέλθῃ ἀναγκάζοντες αὐτὸν νὰ δηλώσῃ ἐὰν προτιμᾷ «ἥλιο ἢ φεγγάρι», δηλ. ποῖον ἐκ τῶν ἀρχηγῶν οὕτω συμβολικῶν ὀνομαζομένων Πελοπν. (Μαντίν.). Συνών. *Γέφυρα, Λαγογιάνος, μέλισσα*.

γεφυράς ὁ, ἐνιχ. *γεφυράς* Πελοπν. (Κυνουρ.).

Ἐκ τοῦ οὗσ. *γέφυρα*.

Ὁ κτίστης ὁ ἀσχολούμενος ἢ ὁ εἰδικευμένος εἰς τὴν κατασκευὴν γεφυρῶν ἐνθ' ἀν.: *Κ'* εἶπαν οἱ *γεφυράδες*: *Σεῖς κοδεύετε νὰ δὲ φέρ'τε τὸ νερό*;

γεφύρι τό, *γεφύριν* Καππ. Κύπρ. (Λάρνακ. κ.ά.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Νικόπ. Τραπ.) *γιφύριν* Λυκ. (Λιβύσσ.) *γεφύρι* κοιν. *γεφύρ'* Ἀνδρ. (Κόρθ.) Πόντ. (Ἀντρεάντ. Κοτύωρ. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ.) *γεφύρτζι* Τσακων. *γεθύρι* Καππ. (Φάρας.) *γιφύρι* Θράκ. (Κέσαν. Σουφλ.) *γιφύρ'* Ἀλόνν. Α. Ρουμελ. (Μέγα Μοναστήρ. Καβακλ.) Εὐβ. (Ἀκρ. Ψαχν. κ.ά.) Ἡπ. Θράκ. (Μεγαλόβρ. Ναθράκ. Πολυνέρ. Σουκαμ. Τσαγκαρ.) Μακεδ. (Βόιον Γιδ. Δαφνούδ. Καστορ. Κολινδρ. Λιτόχ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρν. Ἀμφιλοχ. Κολάκ. Φθιώτ. Φωκ.) *γιφύρ'* Θεσσ. (Αετόλοφ. Ἀμπελ. Καρποχώρ. Κρυόβρ. Μελιβ. Σταυρ. Σουκαμν.) Μακεδ. (Βελβ. Γήλοφ. Δεσκάτ. Κρήν. Νέον Σούλ. Ριζώματ. κ.ά.) *χιφύρ'* Μακεδ. (Ζουπάν.) *ιφύρ'* Α. Ρουμελ. (Σιναπλ.) Μακεδ. (Ζουπάν. Κοζ. Σιάτ. κ.ά.) *αἰφύρ'* Μακεδ. (Βόιον) *γιοφύρι* πολλαχ. καὶ Καππ. (Σινασσ.) *γιοφύριν* Κύπρ. (Λάρνακ. κ.ά.) *γιοφύρτζι* Σκυρ. *γιοφύρ'* Ἡπ. (Ἑλληνικ. Χουλιαρ. κ.ά.) Θράκ. (Μέτρ. Τσακίλ. Πύργ.) Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Ἰμερ. Ὀφ. Τραπ.) Σάμ. (Μυτιλην.) *γιουφύρι* Μακεδ. (Δράμ.) Στερελλ. (Δεσφ. κ.ά.) Χίος (Μεστ.) *γιουφύρι* Δαρδαν. (Λάμψακ.) Εὐβ. (Ἀγία Ἄνν. Ἀκρ. Ἰστ. Στρόπον. Ψαχν. κ.ά.) Ἡπ. (Ἀρτοπ. Ἰωάνν. Πλάκ. Σούλ.) Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Κρυόβρ. Μοσχᾶτ. Ὁξύν. Πήλ. Τσαγκαρ.) Θράκ. (Ἀμόρ. κ.ά.) Λέσβ. Λήμν. Μακεδ. (Ἀνθοῦσ. Ἀρέθουσ. Βόλβ. Βρασν. Αὐγερ. Βόιον Γαλατ. Ἐπανωμ. Κάλιαν. Καστορ. Κοζ. Μελέν. Μοσχοπόταμ. Πεντάπ. Ροδολίβ. Σιάτ. Σέρρ. Στεφανιν. Τσοτίλ. Χωριστ. κ.ά.) Σαμοθρ. Σάμ. Στερελλ. (Ἀγιος Κωνσταντ. Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Ἀχυρ. Κολάκ. Κουνουπίν. Μύτικ. Περίστ. Σπάρτ. Φθιώτ. Φωκ.) *γδιουφύρ'* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *γιουφύρ'* Εὐβ. (Ἀγία Ἄνν.) Ἡπ. (Κουκούλ.) Θεσσ. (Ἀνατολ.) Μακεδ. (Ἀβδέλλ. Ἀσσηρ. Βελβ. Γήλοφ. Γρεβεν. Δεσκάτ. Δοϊράν. Καταφύγ.) Σάμ. *ἀγιοφύρι* Ἰος *γιοφύρι* Θράκ. (Ταῖφ.) *γιοθύρι* Κάλυμν. Κῶς (Πυλ.) Σύμ. Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) *γιοθύρι* Τσακων. (Χαβουτσ.) *διοφύρι* Εὐβ. (Στρόπον.) Ἡπ. (Ξηροβούν. κ.ά.) Κεφαλλ. (Φαρακλᾶτ. κ.ά.) Κρήτ. (Χαν. κ.ά.) Κύθηρ. Πελοπν. (Καρβελ. Λακων. Μάν. Μαρθ. Οἰτυλ. Τρίπ. κ.ά.) *ιδιοφύρι* Πελοπν. (Κίτ.) *διοφύρ'* Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυτ. Παρνασσ. Φθιώτ. Φωκ.) *δοχύζι* Τσακων. (Πραστ.) *λιοφύρ'* Θράκ. (Σκεπαστ. Σκοπ.) *ιοφύρι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *ιοφύρ'* Μακεδ. (Βελβ. Δρυμ.) *ιουφούρ'* Καππ. (Ἀραβάν.) *οφύρι* Κάρπ.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνιστ. οὗσ. *γέφυριον*, ὑποκορ. τοῦ *γέφυρα*. Οἱ τύπ. *γέοφύριν* καὶ *γέοφύρι* καὶ *Βυζαντ.*

Α) Κυριολ. 1) Ἡ γέφυρα, οἰκισθῆποτε κατασκευῆς καὶ οἰουδῆποτε μεγέθους κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. Τσακων.: Ἀπ' τὰς πολλὰς βροχὰς ἤσπασε τὸ *γεφύρι* Ἰων. (Σμύρν.) Κατέβασε πούλὸ νερὸ τοῦ *ποντάμ'* καὶ τοῦ *πῆρι* τοῦ *γιφύρι*. Θεσσ. (Πολυνέρ.) *Φοβάται νὰ περάσῃ πὸ τὸ γιοφύρι* Εὐβ. (Βρύσ.)

Τὸ *ποτάμι* ἔφτασε ἴσα μὲ τὴν *καμάρα* τοῦ *γιοφυρίου* Μέγερ. Ἐπέρασε νύχτα μὲ τὸ *μουλᾶρι* ἀπὸ τὸ *γκιοφύρι* Πελοπν. (Βερεστ.) *Πέρασα πὸν τοῦ γιοφύρ'* τὰ *πράτα* (= πρόβατα) Στερελλ. (Κουνουπίν.) *Τὰ ρούτ'α θωρακώ 'ς τὸν ὕπινε σ' ἕνα γιοθύρι* (τὴν νύκτα εἶδε εἰς τὸν ὕπνον τοῦ ἕνα *γεφύρι*) Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) *Ἀμα περάσῃς τοῦ γιφύρ'*, δὲ *φτάῃς* (δὲ = θὰ) Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) *Τοῦ ποντάμ' κόντιρι νὰ πάρ' τοῦ διοφύρ'* Ἡπ. (Πράμαντ.) || Παροιμ. *Ὅταν διαβαίνης ἀπὸ γεφύρι, ξεπέζεσε* (φρόνιμον εἶναι νὰ μὴ περιφρονῇ κανεὶς τοὺς κινδύνους, ὅταν δύναται νὰ τοὺς ἀποφύγῃ) Ἡπ. *Οὐλ' ἄς εἴνο το γεφύρ'* ἂ *δαβαίνουμε* (δλοὶ ὑποκείμεθα εἰς τὴν αὐτὴν τύχην τοῦ γάμου ἢ τοῦ θανάτου) Πόντ. (Ἀντρεάντ.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά. *Προσκύνα τὸ διάβολο, ὥς πον νὰ περάσ' τὸ γεφύρ'* (διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ διὰ τῆς ὑποχωρητικότητος εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἐπιτυχάνεται ὁ ἐπιδικώμενος σκοπὸς) Θράκ. *Ὡς νὰ περάῃς τὸ γιοφύρ'*, νὰ *ῥσαι φίλος* μὲ τὸν *Τουρκο* (συνών. μὲ τὴν προηγουμ.) Θράκ. (Μέτρ.) *Κάλλιο τρεῖς μέρες μακριὰ κι ἀπ' τοῦ γιφύρ'* παρὰ *πὸν τοῦ ποντάμ'* (καλυτέρα ἢ μετὰ κόπων ἀσφαλῆς ἐπιδίωξις τοῦ καλοῦ ἀπὸ τὴν εὐκολον ἀλλὰ μετὰ κινδύνων ἀπόκτησιν τούτου) Μακεδ. (Θεσσαλον.) *Κόπεν Ἀτanas τὸ γιοφύρ'* (ἐπὶ τῶν ἀτελειώτων ὑποθέσεων) Καππ. (Φλογ.) *Οὐ λύκους κι οὐ διαβούλους 'ς τοῦ γιοφύρ'* ἀνταμώνουντι (οἱ κακοὶ καὶ οἱ ἐγκληματίαι κάμνουν τὰ διαβούλια των ἢ τὰ ἐγκλήματά των εἰς ἐπικίνδυνα ἢ ἐπικαιρα σημεῖα) Θεσσ. *Ἀπὸ τῆς Τρίχας τὸ γεφύρι ἀπέρασεν* (ἐπὶ τῶν διαφυγόντων δεινὸν κίνδυνον) Ἡπ. Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά. *Τῆς Τρίχας τὸ γεφύρι* (ἐπὶ ἔργων λίαν χρονιζόντων) Πόντ. Πβλ. Ν. Πολίτ., Παροιμ. 3, 622 || Ἄσμ.

Τρέμουν τῆς Πόλης τὰ τζαμιά, τῆς Σμύρνης τὰ γιοφύρια Τηλ.

Θεέ μου, νὰ πιάσ' ἕνα νερὸ κ' ἕνα κακὸ χαλάζι, νὰ κατεβοῦν οἱ ποταμοὶ νὰ πάρουν τὰ γιοφύρια Πελοπν. (Κονάκ.)

Κουράσιον ἐτραγούδησι 'πουπάνον σὶ γκιουφύρι Μακεδ. (Καταφύγ.)

Καὶ πῆε 'ς τ' ἄγρια βουνὰ καὶ 'ς τὰ ἄγρια λαγάδια, πάνον τ'ς ἀπάτητους γρεμούς, 'ς τὰ πέτρινα γιοφύρια Κέρκ.

Μιὰ πέρδικα καθότανε σὲ τριχίνο γιοφύρι κ' ἔλεε τραγούδι χλιβερό καὶ παραπονεμένο Πελοπν. (Ἀργολ.)

Γιὰ πάφ'τε τὰ σαρώματα, σαρώσ'τε τὰ γιοφύρια, γιὰ νὰ περάσ' ἢ γ' Ἐλενιὼ μὲ τὰ γραμμένα φρούδια Πελοπν. (Ὀλυμπ.)

Σαρανταπέντε μάστοροι κ' ἐξήντα μαθητάδες γιοφύρι-ν-ἐστεριώσανε 'ς τῆς Ἀρτας τὸ ποτάμι Πελοπν. (Ἀρκαδ. Μεσσην. Ὀλυμπ. κ.ά.)

Μιὰ λυγερὴ τραγούδησε 'πά' σὲ ψηλὸ γιοφύρτζι τσαὶ τὸ γιοφύρτζιν ἔτρεμε, τσ' ὁ ποταμὸς ἐστάθη Σκυρ.

Κόρη ξανθὴ τραγούδησι ἀπάνον σὶ διοφύρι καὶ τοῦ διοφύρι ράισι κι οὐ πονταμὸς ἰστάθη Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Γιφύρ' ν-εἶχα 'ς τὴ θάλασσα καὶ σκάλα μὲς' 'ς τ' Ἀνάδη κι ἀνέβινα-κατέβινα, τοῦ Χάρου χριτοῦσα (Ἀνάδη = Ἄδη) Θεσσ. (Παλαμ.)

Ἡ Δήμους ἠβουλεύτηκι γιφύρι γιὰ νὰ χτίσῃ Μακεδ. (Νιγρίτ.). Συνών. *γέφυρα, καμάρα, πόντες*. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοῦς τύπ. *Γεφύρι* Α. Ρου-